

Трес Діас: Попереднє визначення

Після вихідних, проведених у Трес Діас, пастор Річлендської Баптистської церкви, Біллі Хілл каже: “Ми відчували, що ми повинні посилати туди всіх, яких тільки можна, пасторів, так ми і зробили. Таким чином декілька наших людей поїхали туди. Вони є благословенням і допомогою в нашому служінні. Вони хочуть бути часткою служіння. Вони хочуть допомогати. Для мене це щось нове. Люди, які хочуть допомогати, які хочуть бути частиною служіння. Це замість того, щоб вмовляти інших працювати. Підходять люди і кажуть: “ Пасторе, дозвольте мені допомогати. Я хочу бути частиною цього...” Любов і співчуття виливаються з людей, це просто чудово!”¹

Такі свідчення сподобалися Анатолію Калюжному, пастору Цетру “Нове Життя” у Києві.² Як і більшість пасторів, він хотів, щоб члени його церкви брали активну участь у служінні. Він бажав чіткіше бачити любов Христа у своїх людях. Так, після роздумів, він погодився підтримувати уїкенд Трес Діас, організований у Києві. Він навіть дозволив декільком своїм людям бути там помічниками.

Пізніше його працівники почали витрачати все більше і більше часу на Трес Діас, і це залишало їм все менше часу для служіння в його церкві. Також Анатолія почали турбувати повідомлення, які він чув про незвичні практики під час уїкенду. У повітрі відчувалась якась таємничість відносно уїкенду, і від цього Анатолію було не по собі. А ще й повідомлення із Сполучених Штатів щодо руху Трес Діас не давали йому спокою. Деякі церкви писали про проблему елітизму, яка з’явилася у тих, хто повернувся після вихідних у Трес Діас. Іншим не сподобалась таємничість пов’язана з цим служінням. Люди, відвідавши Трес Діас, часто мали дуже різні реакції на уїкенд. Ці групи людей розходились у поглядах, що приводило іноді до розділення в церквах, нібито з Трес Діас у центрі конфлікту.³

Анатолій прийшов до висновку, що Трес Діас загрожує служінню його церкви. Він вирішив, що його церква припиняє співпрацю з цим служінням, і оголосив підлеглим, що він не дає їм дозволу брати участь у вихідних Трес Діас, які мали відбутися через декілька місяців. Деякі з його працівників заперечували його рішення, але незважаючи на їх аргументи, Анатолій залишався стійким у його рішенні. У результаті декілька його працівників залишили церкву, і через цю проблему зменшилась кількість членів церкви. Тепер Анатолій застерігає інших про небезпеку Трес Діас: “Сьогодні я абсолютно певний того, що Трес Діас дуже небезпечний рух. І я всім кажу, щоб знали про цю організацію, бо вона руйнує єдність церкви”.

Організатори Трес Діас наполягали на тому, що вони не мають відношення до конфлікту в церкві Анатолія. Вони пов’язували цю проблему із внутрішньою політикою чи авторитарним керівництвом. Однак інші церкви зі Сполучених Штатів писали про подібні проблеми. Чи було це збігом? Чи було щось у Трес Діас, що спричинило або поглиблювало конфлікти в церквах? Ми захотіли дізнатися про це, і ось, коли керівництво Трес Діас запросило працівників з Центру Апологетичних Досліджень відвідати уїкенд, ми з радістю прийняли це запрошення. Варто віддати належне Трес Діас, вони були дуже гостинні до нас і пішли нам назустріч; вони не тільки фінансували наше перебування там, але й забезпечили нас матеріалами Трес Діас, включаючи посібники – інструкції для працівників, котрі служать протягом вихідних.

Далі буде попередній аналіз Трес Діас, який, ми сподіваємося, стане у пригоді церквам, котрі ще не вирішили, чи варто їм заохочувати своїх членів брати участь у Трес Діас.

Історія

Трес Діас (іспанською мовою “три дні”) є частиною більшої групи організацій, які часто відносять до рухів “Курсілло”, або “Четвертий День”. Сам рух розпочався в Іспанії в 1940-их, завдяки двом римо-католикам – єпископу Хуану Хервасу та Едуардо Боніну, які розробили програму відродження католицької церкви в рідній країні. Уперше “Курсілло” (або “короткий курс”) у християнстві був проведений на Майорці (Іспанія) в кінці 1940-х років. Сполученим Штатам Курсілло був представлений в 1950-му. Протестанти, які відвідували католицькі Курсілло, шукали дозволу розпочати такий рух для своєї деномінації.⁴ Сьогодні, окрім католицьких Курсілло, існують інші рухи “четвертого дня” у різних деномінаціях. Єпископальні і Пресвітеріанські рухи називаються “Курсілло”. “Віа де Крісто” було організовано лютеранами, а “Дорога до Еммаусу” підтримується методистами. Також існує служіння у в’язницях – “Каїрос”. І врешті-решт, Трес Діас - всесвітня версія вихідних, вийшла з руху Курсілло. Перший уїкенд Трес Діас був проведений у Ньюбургу (Нью-Йорк, 1972). Керівництво

організації “четвертого дня” регулярно зустрічається і встановлює рамки, в котрих повинна залишатися організація для зміцнення і укріплення характеристик рухів четвертого дня.

Оскільки Трес Діас започатковано рухом Римо-Католицького відродження, уїкенди зберігають сильний католицький відтінок. “Все йде динамічно, використовується розклад, послідовність лекцій та подій, і взагалі, наповнення залишилося тим самим, що і в першій уїкенд на іспанському острові Майорка.⁵ Багато традицій і висловлювань Трес Діас перейнято з католицизму. Наприклад, керівництво Трес Діас застосовують таку класичну католицьку традицію як Святкування Встановлення Хреста. Вони говорять про усамітнене життя. Темою лекцій на уїкендах є “Сакраменти” (святині). Як вже раніше було сказано, Трес Діас все роблять для того, аби не образити нікого - наказуючи працівникам “приділяти увагу спільному в християнських деномінаціях і поважати їх відмінності”.

Рухи “Четвертого Дня”

На відміну від першого Курсілло та деяких його послідовників, Трес Діас зберігає сильний екуменічний відтінок. Його керівники змальовують Трес Діас як “вселенський рух, що з’явився завдяки енергійній та люблячій підтримці громади Курсілло”.⁶ Вони кажуть, що “велика сила кожної громади Трес Діас полягає в її екуменізмі. Кожний уїкенд кандидати та члени команди, включаючи духовних керівників, представляють собою різні деномінації та релігійні братства... Вселенський відтінок Трес Діас дозволяє багатьом християнам відчутти новий та незмінний зріст”.⁷

Коли я був присутній на вихідних, там були “кандидати” (новачки) різних віросповідань: баптисти, п’ятдесятники, лютерани, харизмати, православні і навіть пастор Адвентистів сьомого дня. Працівники, які служили кандидатам, також були з різних течій, навіть римо-католики, один з них виступав (та обідав зі мною; відвідувачам уїкенду було дуже цікаво дискутувати про католицькі доктрини - наприклад молитви до святих).

Доктрина

Багато людей запитали наших дослідників, чи є Трес Діас культом. З традиційної теологічної точки зору, ми голосно кажемо “Ні!”. Ми може і не схвалюємо деякі католицькі та екуменічні впливи на їх теологію, але ми б не визначали Трес Діас як культ за їхніми віруваннями. Насправді, їх доктринальні засади⁸ належать до євангельського християнства.

Хоча вчення на вихідних не було культове, але я був розчарований якістю матеріалів, поданих на ройо. В одному з перших ройо на тему благодаті, спікер змішав концепцію виправдання та освячення. В своїх ілюстраціях він порівняв навернення у християнство з одяганням футболки. У нього була футболка, подарована його дочкою кілька років тому. Він прийняв подарунок, але цю футболку ніколи не одягав, вона так і залишилась загорнута; часом лише він одягнув її. Він потім вивів з цього, що недостатньо тільки прийняти дар, треба його одягти. Мені здалося, що його проповідь, яка має чітко викладати Євангелію, замість цього спантеличувала і заплутала проповідь. Насправді ж я так і не почув ясного донесення Євангелії протягом усього уїкенду, хоча протягом лекцій було б досить природно зробити це.

В іншій проповіді нас заохочували приймати наших братів у Христі з інших віросповідань і звільнитися від наших деномінаційних упереджень. Спікери постійно нагадували кандидатам, що ми є часткою однієї церкви, і що ми повинні діяти в єдності. На превеликий жаль, спікери Трес Діас ніколи так і не визначили хто є (або не є) частиною церкви. Хоч вони і говорили про єдину церкву з єдиним Господом та єдиним хрещенням, вони нічого не сказали про єдину віру (Ефес. 4:5). Теологія, як і в багатьох екуменічних рухах, була не на вищому рівні, залишаючи слухачів із сильним враженням, що доктрина – не головне. Але навпаки, необхідно визначити тих, кого ми повинні визнавати за наших братів та сестер у Христі, якщо ми хочемо щоб інші мали духовну єдність поза деномінаційними стінами. (Чи це включає сюди мормонів? Там був пастор-адвентист, який заперечує Трійцю, як мені до нього ставитись? А як щодо Об’єднаної П’ятдесятницької церкви, яка також заперечує триєдність Бога – чи є вони моїми братами у Христі? Чи повинен я, будучи протестантом, ставитися однаково до інших протестантських та римо-католицьких або православних вірувань?) Спрощення таких складних питань може мати дуже згубний вплив на звичайного члена церкви.

З іншого боку, мені дуже сподобалися лекції на тему “Сакраменти”. Лектор розпочав із порівняння католицьких святинь з протестантськими обрядами. Він дуже добре охопив цей матеріал – продемонстрував спільності та відмінності між католицькими, протестантськими та православними поглядами, дуже обачно пояснював протестантську точку зору в кожному розділі, показуючи, чим вона відрізняється від католицьких чи

православних переконань. Я думаю, що та лекція була дуже добре продумана. Якість та зміст лекцій Трес Діас кожен раз різні. Це тому, що плани лекцій у посібниках досить загальні – це дає лектору можливість вільного підходу до питання. Оскільки Трес Діас є вселенським рухом, пасторам слід знати, що вчення відображає широкий спектр деномінаційних впливів - баптизму, лютеранства, Церкви Христа, католиків і т.д., а також суміш консервативної та ліберальної теології. Багато американців, які служили на вихідних, були з церков більш ліберальних, ніж українські протестантські церкви.

Слід ще зазначити ставлення відвідувачів Трес Діас до вчення. Хоча мені неодноразово повторювали, що Трес Діас змінює життя учасників уїкенду, самі учасники, які постійно відвідують, казали таке: “Я не дізнався нічого нового” або “нічого нового там не було”¹⁰. Люди говорять більше про “пізнання Трес Діас”, або “пізнання безумовної Божої любові”. Вони казали про “змінення поглядів”, “трансформацію” чи “зустріч з живим Богом”.

Що б там не впливало на людей, вчення тут було ні до чого. Так що ж то за пізнання Трес Діас, що має таку силу? Що змушує людей, свідчити про змінення їх життя після відвідування триденного виїзду?

Переживання Трес Діас

Найкраще в пізнанні Трес Діас було поєднання людей з різних християнських віросповідань. На вихідних я познайомився з деякими чудовими людьми, що мені дуже сподобалося, бо за інших обставин я б ніколи їх не зустрів. Я завжди насолоджуюсь знайомством з людьми різних віросповідань і культур та спільним поклонінням Богу. Це дає нам можливість хоча б на мить побачити, як буде на небесах. Багато українців переживали таке вперше, і це стало благословенням для них. В Україні небагато організацій, які збирають людей різних віросповідань.

На уїкенді Трес Діас ви можете пройти через деякі незвичайні, навіть шкідливі речі:

- Кандидатів прилюдно схвалюють, звичайно у формі щирих оплесків протягом всього уїкенду.
- Кандидатам не дозволяється носити годинники.
- Людям, з якими приїхали кандидати, розміщують у різні кімнати і дають окремі місця в лекторному залі - це відокремлює кандидатів від їхніх друзів.
- Багато разів на день кандидати отримують маленькі подарунки.
- Лідери та помічники використовують свій окремий словник (вас вітають словами “Де Колорес”, лекції називаються “ройо”, подарунки - “паланка”, служителі - “ча”, відвідувачі - “кандидати”).
- Працівників було вдвічі більше, ніж кандидатів.
- Кандидати повинні голосно та з ентузіазмом співати пісню “Де Колорес” перед тим, як їм дозволять їсти.

Цікаво, але існує багато спільного між такими методами та відомими методами культового вербування. Такі групи, як Церква Єднання Сан Мюн Муна (послідовників називають муністами) застосовували такі ж самі тактики для “навернення” людей до “табору”. Новачки усвідомлюють, що в “таборній” ситуації вони не можуть контролювати обстановку, і це дає можливість впливати на потенційно близьких людей, застосовуючи потужні соціальні сили. Новачки може й не усвідомлюють застосування цих методів або просто вважають їх чудернацькими. І все ж, відомі соціологи та психологи відносять це до ефективних методів примусового впливу та контролю над розумом (або загальновідоме “промивання мізків”).

Соціолог Джері-Анн Галанті, пояснює: “Тому що відомі моделі мозкопромивання походять із процесу реформації розуму, які застосовувалися китайськими комуністами для в’язнів під час війни в Кореї, все, що не включає екстремальної фізичної сили не є “промиванням мізків”. Цей застарілий та не точний стереотип нагадує бар’єр, який заважає усвідомленню мозкопромивання в контексті культів. Всупереч цьому стереотипу, методи, які застосовують культу також застосовуються для соціалізації індивіда, як члена суспільства. Хоча у культурах цей процес є більш напруженим та маніпулятивним, він не знаходиться поза сферою нашого розпізнавання.”¹¹ Деякі вчені біхевіористи відхиляють поняття контролю над розумом, вони вважають методи культів близькими до простих форм переконання, таких як і реклама на виробі. Однак, називайте це як хочете, методи, які застосовують культу для навернення людей, існують, і навмисне використання цих соціальних маніпуляцій не є етичним, навіть якщо наміри ніби-то добрі.

Без сумніву, незвичайним аспектом уїкенду Трес Діас є використання цих методів. Я ніколи ще не бачив християнської програми, яка б так сильно нагадувала мені про переконливі методи, які застосовують культу в ізольованих таборах. Давайте розглянемо деякі методи, що застосовуються культурами, і як все вийшло у Трес Діас.

Дезорієнтація

Культи застосовують багато методів з метою дезорієнтації людей. Ми усі створені зі звичками, і якщо нас забрати від звичайної рутини, це підвищить можливість навернення. Цього можна домогтись завдяки зміні звичайного розкладу, зміні місця, де ми проводимо час, або помістивши нас у певне коло людей. Дуже ефективно тут діє табір.

- Під час вихідних Трес Діас, кандидати повинні зняти свої годинники.
- Також організатори знімають або прикривають усі годинники в приміщеннях.
- Кандидатам не дають ніякого розкладу подій. Люди завжди планують справи за часом, тож відмова від цього елементу є дуже впливовою.
- Трес Діас самі вирішують, кому де сидіти - як під час лекцій, так і під час дискусій.
- Кімнати також розподіляє керівництво. (Посібники Трес Діас для організаторів інструктують їх роз'єднувати кандидатів та їх друзів, розміщуючи їх із новими людьми. Це відділяє їх від людей, з якими вони звичайно спілкуються.)
- Люди Трес Діас говорять іншою мовою - використовують іспанські терміни: паланка, ча, пескадорес, а також “четвертий день”.
- Уікенди Трес Діас ізольовані, тобто тільки чоловіки на чоловічих уікендах, і тільки жінки (за винятком кількох пасторів-духовних директорів) на жіночих уікендах. Вони все роблять, щоб ізолювати вас від людей протилежної статі (навіть працівників), що підсилює цей аспект.
- Існує період тиші, який починається з вечірніх роздумів і триває до ранкових роздумів. Кандидатам не дозволяється ні з ким спілкуватися (навіть із сусідом по кімнаті) у цей час.
- Програма триває з 7.00 ранку до 23.00 вечора, без вільного часу, за винятком випадкових перерв (5 - 10 хвилин). Це стимулює кандидатів - отже знижує опір змінам.

Самі по собі ці елементи не є дивними чи підозрілими. Але вкупі вони можуть сильно заплутати кандидатів.

“Бомбардування любов'ю”

“Бомбардування любов'ю” притаманне культурам. Галанті пояснює: “Найголовніша людською потребою є самоповага. Муністи використовують такі методи як бомбардування любов'ю для того, щоб підкреслити цю потребу. Взагалі це полягає в приділенні позитивної уваги”.¹² До тебе дуже позитивно ставляться на вихідних Трес Діас. Це починається з вашого приїзду, де біля автобусу хтось бере ваш вантаж і відносить до вашої кімнати. Весь уікенд вам служать люди. Вас знайомлять з ча, котрі готують вам їжу і чекають на вас поки ви їсте. Інші приносять вам напої та закуски під час лекцій. Весь уікенд ви отримуєте маленькі подарунки, які називаються паланка - записки від когось, хто за вас молиться, або залишають у вас на кроваті цукерку, або закладку, зроблену дітьми з якоїсь церкви, або багато інших різних речей, наприклад ручка, брелок чи кружка з райдугою “Де колорес” та багато іншого. Кандидатів викликають наперед на ім'я (завжди в супроводі гучних оплесків) вісім разів за уікенд. Приїжджають жінки з міста та співають вам, поки ви їсте обід. Як і методи дезорієнтації, самі по собі вони не є незвичайними, але в поєднанні вони мають досить ефективний вплив на вашу поведінку.

Вплив ролей

На нашу поведінку дуже впливають ролі, які ми повинні виконувати. “Усвідомлюючи ситуативні соціальні ролі, ми можемо бути ненавмисно примушені грати свою роль в багатьох постановках: якщо вона хоче грати гостю, ми стаємо господарями... Як тільки ми зручно влаштувалися в якійсь суспільній ролі, певним чином ми вимушені йти на компроміси. Ті, в кого беруть інтерв'ю відповідають на питання, а не ставлять їх; гості не вимагають кращої їжі; в'язні не командують; аудиторія слухає... Очікування від нашої поведінки, які є належні та дозволені структурою ролі, можуть контролювати нас набагато ефективніше, ніж талановитий майстер умовляти”.¹³

Перше, що мене шокувало в Трес Діас, це звернення до учасників як “кандидати”. Це дивно; чому вони обрали це слово, щоб називати учасників уікенду, хто приїхав вперше? (Коли я розмірковував над словом “кандидат”, перше, що спадає мені на думку, це змагання на виборах. То ж мені цікаво: за що, власне, я змагаюсь? Також це слово використовується коли хтось чогось домагається. Я можу бути кандидатом, що хоче вступити до відомої школи чи ексклюзивного клубу. В мене склалось враження, наче я до чогось не “дотягнув”, що мене ще будуть якось випробувати).

На відео один пастор каже, що Трес Діас було ніби “закамуфльоване”. На поверхні воно здається “легковажним” чи “дрібним”.¹⁴ Але далі, з розвитком подій, він помітив, що там є щось глибоке. Людям так здається, тому, що

деякі речі, які роблять на уікенді, звичайно робляться тільки на дитячих служіннях. Гарний тому приклад – це співання “Де Колорес”, головної пісні Трес Діас, у якій йдеться про спів півня, квохтання курей та курчат “піо піо піо пі” - і все супроводжується рухами. Це нагадало мені, як Галанті висловлюється про табір Муністів: “Моє неймовірне враження полягало в тому, що мені було весело. Це було неначе повернення в дитинство. Більшість часу, окрім лекцій, ми їли, грали в ігри, співали пісні... Було дуже приємно знову відчувати себе дитиною без зобов’язань, окрім того, що веселитися та вчитися трохи. Діти все сприймають швидше на емоційному рівні, ніж на інтелектуальному. І отже цьому підходу приділялось багато уваги; це поміщає новачка у вразливу позицію, що позбавляє його (чи її) від сили опиратися властям, тим хто намагається вплинути на нього (неї)”.¹⁵

Цікаво зазначити “розподіл ролей” на вихідних:

- По-перше, вони були господарями, ми – гостями. Вас особисто запрошують відвідати уікенд. (Відвідання не для кожного, вас має запросити “пескадор”, іспанською – “рибалка”. На вас завжди чекають та уважно ставляться, як до гостя). Вам нагадують, що пескадори тут для того, щоб служити – вам навіть дають вказівку не дякувати їм. Уікенд безкоштовний, вам кажуть, що гроші вже зібрані, тобто вам не треба фінансові внески.
- По-друге, вони були своїми людьми, ми – сторонні люди. Вони знали, що відбуватиметься далі, я – ні. Вони знали мову – ройо, четвертий день, паланка та інші, я ж взагалі не знав про що вони говорять. Вони знали пісні, я ж мав їх вивчити.
- По-третє, вони були вчителями, ми – студентами. Більшість викладачів були пасторами, і все ж таки, вчення було досить формальним, спікер стояв на подіумі, вдягнений в костюм та краватку.
- Четверте, вони були лідерами, ми – послідовниками. Іноді лектор міг голосно сказати: “Пішли зі мною”, і повести нас до іншої кімнати. Увечері, вони вимикали все світло та ставали в лінію (тримаючи свічки в руках) від каплиці до гуртожитку. Ми довіряли іншим освітлювати дорогу до наших кімнат. Нам не дозволяли дивитися розклад, тож нам постійно треба було запитувати у них, що буде зараз.

Це досить сильно вплинуло на нашу поведінку. Ми знаємо що неввічливо допитувати чи критикувати господарів; ми були їм зобов’язані, тож належно себе поводити. Кожний хоче бути членом клубу. (Це мені нагадало школу, і що значить бути виключеним з групи). Приймаючи прикраси формального вчення, людям, без досвіду чи мандату, довірили відносний авторитет – і ми там вчилися від них. З дитинства ми знаємо, що повинні “йти за лідером”, отож ми ніколи не перевіряли, чи вони спроможні вести нас.

Підгасовка

Ще що роблять культи, це розміщують багато своїх прихильників серед потенціальних новачків. Іноді ти навіть і не знаєш, що людина, котра сидить поряд з тобою, є працівником організації. Якщо трапиться, що у вас з’явиться питання, то вам відразу дадуть на нього відповідь, узгоджену з поглядами групи. Ми всі хочемо йти за натовпом. Ми вагаємося щодо змін. Маніпулюючи натовпом, ви здатні створити умови для того, щоб всі до вас були доброзичливі. Це математика. Цікаво, що на вихідних працівників було в два рази більше ніж кандидатів. Це створює середовище, де більшість вже прийняли цінності Трес Діас, що дуже сильно впливає на розмови відвідувачів. Ще дивно, що ці люди сиділи з вами за одним столом, а ви тільки потім дізналися про те, що вони члени команди. Також впливає на ваші розмови відсутність вільного часу, було складно критично обговорити Трес Діас в спілкуванні з моїми друзями. Звичайно я би спілкувався на цю тему з моїми друзями, але це було неможливо, через відсутність вільного часу.

Контроль над розумом тому ефективний, що вимагає багато такого, що саме по собі не загрожує, та їх комбінація створює середовище, яке має могутній контроль над людиною. “Компоненти ефективного контролю над розумом існують у самому земному аспекті людського існування: внутрішній тиск, щоб з’єднати людей, сила групових норм, щоб впливати на поведінку, суспільні знаки уваги, як усмішка, комплімент, ніжний дотик... Що гарантує успіх небажаним суспільним впливам – чи це продати нові вироби, чи почати нові стосунки, або просто підтримати статус кво у несприятливому середовищі – наша сліпота до конкретних можливих ситуацій. Етикет та дипломатичний етикет – могутні уповільнювачі нетрадиційних дій. Коли оточуючі нас люди поводяться як ми від них того очікуємо, стає важко критично оцінювати їх дії, або якось відступати від того, чого очікують від нас у цій ситуації.”¹⁶

Загальна критика

У Сполучених Штатах було чутно деяку критику щодо Трес Діас. Сюди належать дві статті, випущені часописом “Baptist Press”.¹⁷ Спільні обвинувачення проти рухів “четвертого дня” полягали в їх таємничості. Деякі аспекти

Трес Діас будуть несподіванкою. Але, коли люди відмовляються розмовляти про уїкенд, це примушує інших хвилюватися. Хоч би там що, у мене склалося враження, що людям важко розуміти або пояснювати їх відчуття, а не тому що Трес Діас є секретним товариством.

Також Трес Діас звинувачували в підбуренні до елітизму тих, хто був на уїкенді. Так, керівники Трес Діас кажуть що це “допомога церквам” та попереджають учасників не бути дуже багатослівними щодо уїкенду. Але я в десять разів більше чув зауваження типу: “Я відвідував усі семінари, біблійні класи, сімейні конференції в нашій церкві, але ніщо так не змінило мене як вихідні Трес Діас” або “Я бачив усі, які тільки можна уявити, програми у церкві для поповнення чисельності, але ніщо так ефективно не спрацювало як Трес Діас”. По правді сказати, я так часто чув такі твердження, що це вже повертає до себе увагу. Для християн, які ніколи не висловлюють почуття особистої гордості, буде надто легко упійматися на пиху щодо приналежності до найкращої організації, найкращого служіння, найкращої деномінації. Було б дуже добре, якби Трес Діас зосередились на визначенні цього “елітарного” настрою та ще ефективніше допомогали членам команди стримувати таку поведінку. На превеликий жаль, керівники Трес Діас заперечували існування такої проблеми, і поки вони не зрозуміють це, багато не поліпшиться.

Через своє бажання, щоб всі залишалися до кінця уїкенду, деякі лідери Трес Діас навіть перешкоджали від'їзду деяких кандидатів, ця проблема була висвітлена у статтях “Baptist Press”. На вихідних у Києві, червень 2000, я чув про два інциденти, які викрили цю тенденцію. У першому випадку відвідувач-пастор ще заздалегідь попередив організаторів, що йому треба буде поїхати на декілька годин посеред вихідних, щоб розібратися з деякими важливими церковними справами у банку. Коли йому прийшов час їхати, лідери йому просто заборонили. Коли він відповів, що попри все він їде, вони дозволили йому – послали ще особистого пескадора, щоб той відвіз його туди й назад. В другому випадку жінці просто не сподобались вихідні, вона пішла до лідера та сказала: “Я хочу поїхати додому”. Їй відповіли, що зараз їхати вона не може, але якщо завтра вранці вона все ще хотітиме поїхати, вона зможе. Вранці одна з працівниць підійшла до неї і сказали, що молилась за неї весь рік, і що буде дуже розчарована, якщо та поїде. Жінка погодилась залишитись, і в кінці вона сказала, що їй все ж таки сподобалось, особливо останній день. Який би не був кінець, ми вважаємо, що такі відмови поважати бажання людей та використання маніпулятивних тактик нечесне та дуже сумнівне.

Пастор Анатолій Калюжний зазначив відсутність авторитету пасторів у рухах Трес Діас. Він вислав їм лист з проханням не спонсорувати кандидатів з членів його церкви, у Трес Діас відмовились вшанувати те прохання, та спонсорували декількох кандидатів з його церкви, всупереч його протесту. Ми закликаємо Трес Діас виконувати такі прохання в майбутньому.

Деякі відповіді пасторів

Більшість реакцій, які ми отримали від відвідувачів уїкенду в Києві, були позитивними.

Олександр Невінниця, пастор-п'ятдесятник, каже: “Ніколи раніше я не відчував такої Божої любові, як на уїкенді... Це докорінно змінило моє ставлення до інших деномінацій. Ті вихідні навчили мене по-справжньому любити моїх братів з інших конфесій”. Пастор Олександр говорить, що він насправді насолоджувався тими двома уїкендами. Він послав ще декількох людей з його церкви відвідати уїкенд Трес Діас, і це позитивно зазначилось на його церкві. “Я вже порекомендував Трес Діас декільком пасторам, та ще рекомендую всім запрошеним пасторам їхати туди”.

Володимир Хабріко, баптистський пастор, також доповів про своє враження: “Я по-справжньому відчував Божу любов та благодать на вихідних... Я по-справжньому відчував відновлення”. Він каже, що рекомендує Трес Діас також і іншим пасторам: “Моє бажання, щоб багато пасторів могли туди поїхати”. Проте він вважає, що Трес Діас треба більше працювати з керівництвом церков. Слабким місцем є брак контактів із керівництвом церков. Спочатку треба встановити контакти з пасторами, а вже потім з дозволу пастора запрошувати людей.

Також роздвоєною була реакція і у пастора Філіпа Барнетта. З одного боку, для його дружини та друзів це було велике благословення. Він відчуває, що це був позитивний досвід, який зміцнив їх у Христі. Він не перешкоджає своїм людям відвідувати вихідні. Але з іншого боку, він негативно відреагував на римо-католицький відтінок уїкенду, йому не сподобалось “контролююче середовище”. “Особисто я багато не взяв з тих вихідних,” - каже він, але що йому ще сподобалося, так це поклоніння Богу з іншими християнами.

Ми також взяли інтерв'ю у деяких керівників Церкви “Нове Життя”, котра, як кажуть, була розділена, і Трес

Діас знаходився у центрі конфлікту. Ці керівники Церкви були єдиними, хто був категорично проти Трес Діас. Один пастор каже: “Моє враження негативне, оскільки це спричинило проблеми у нашій церкві.” Він цитує Матвія 7:20 “За їхніми плодами упізнаєте їх.”, як вважає цей пастор, їхній плід – це поділ церкви. Коли ми запитали, що він сказав би іншим пасторам про поїздку туди, то почули у відповідь: “Я б їм не радив”.

Поради лідерам Трес Діас

Трес Діас – це чудова організація, яка може стати великим благословенням для церков України. Але їм треба буде внести серйозні зміни, і ми віримо, це можливо зробити так, щоб їх головні цінності залишилися неушкодженими та утримували традиції руху Курсілло. Я сподіваюсь та молюсь, щоб Трес Діас рухався в цьому напрямку. Україні було б дуже корисно мати служіння, які поєднують людей різних віросповідань, які дозволяють їм зупинитися та подивитися на своє життя та обов’язки перед Христом.

Ми готуємо детальні поради для Трес Діас, але можна деякі з них оглянути тут:

1. Трес Діас повинні чітко пояснювати Євангелію благодаті на ройо. Це дозволить з самого початку зрозуміти, що таке християнин. В поясненні обов’язково говорити, що спасіння тільки по вірі, а не від вчинків; це безкоштовний Божий дар. Ми не можемо нічого зробити щоб бути гідними спасіння. Іноді проповідь суперечить розумінню віруючих, а часом навіть може образити кандидатів, наприклад, католиків, православних чи ліберальних протестантів – Трес Діас повинні бути готовими образити людей заради Євангелії. Ігнорувати розбіжності стосовно чіткої Євангелії заради єдності, - таке християни не повинні собі дозволяти.
2. Ройо про “Церкву” повинно бути чітко визначеним в доктрині, що ж таке церква. Церква має єдину “віру” – спільний набір вірувань, на яких узгоджуються усі істинні християни. Сюди включається Трійця, спасіння по благодаті, богонатхненність Святого Письма та інше. Деномінації, які заперечують ці основні критерії, не є істинними церквами. Я хочу мати єдність з істинною церквою, та бути відділеним від лжерелігій. Існує велика різниця між поклонінням з тим, хто по іншому хрестить, і тим, хто заперечує, що Ісус Христос – Бог! Треба приділяти увагу таким основним ознакам.
3. Трес Діас повинні зменшити рівень контролю, який проявляється в усіх аспектах оточення. Сюди можна включити дві-три години вільного часу на день, зробити приблизний розклад (це не зіпсує ніякі сюрпризи), дозволити людям носити годинники та менше приділяти уваги кандидатам.
4. Трес Діас повинні поважати авторитет пастора місцевої церкви, тобто вимагати у кандидатів дозволу їх пастора на відвідання укенду. Це роблять деякі інші рухи четвертого дня.
5. Трес Діас повинні зауважити такі проблеми як елітизм та маніпуляція через вчення та нагляд пескадорів, які прислужують всі вихідні.

Поради пасторам

Пасторам та керівникам церков краще знати, чи потрібні їх церкві Трес Діас. Не обов’язково кожному пастору самому відвідувати вихідні. Тут будуть потрібні прості керівники. Ми закликаємо керівників уважно придивлятися до Трес Діас, відвідувати вихідні, висловлювати свої поради та судження щодо Трес Діас в їх деномінації. Це допоможе місцевим пасторам вирішити, чи брати участь у програмі Трес Діас.

Ми радимо пасторам чітко визначити, чи потрібні Трес Діас церкві, куди покликав їх Бог. Пастори можуть самі відвідувати укенди, читати про Трес Діас або консультиватися зі своїми працівниками. Більшість проблем з’явилися тоді, коли члени церкви відвідували вихідні раніше за пастора. Люди прив’язали своє серце до Трес Діас, та коли пастор вирішив не зв’язуватися з ними, виник конфлікт. Отже, буде краще, коли пастор прийме рішення ще до того, як члени церкви почнуть брати участь у Трес Діас. Це рішення повинно бути чітко донесене до членів, бо часто людей на вихідні запрошують інші християни, а пастор нічого про це не знає.

Висновок

Керівництво Трес Діас визнає, що Трес Діас не для кожного. Подобається вам це чи ні, це може або допомагати церкві або завдати їй шкоди. Зрештою, пастор приймає рішення чи сумісна культура Трес Діас з його церквою. Як тільки він прийме це рішення, він повинен оповістити всіх членів церкви, які відвідували укенди без його дозволу.

В світлі всього вищенаведеного, Центр Апологетичних Досліджень на цей час не може порадити програму Трес Діас. Хоч ця організація дозволяє учасникам відчувати позитивний духовний досвід, ми вважаємо, що ставити людей в маніпулятивне середовище, створене Трес Діас, шкідливо. Ми вважаємо застосування цих тактик

неетичним. Ми критикуємо за це культу, і не менше критикуємо християнські служіння. Ми сподіваємося, що довгочасне використання цих недоречних тактик соціального контролю було ненавмисним, і отже збагнувши цю проблему, керівництво Трес Діас вживатиме заходів для виправлення такої ситуації. Сподіваємось в майбутньому доповісти про ці зміни, що для нас буде за честь – дати більш позитивний огляд Трес Діас.

¹ Відео “Вступ до Трес Діас”, Всесвітній Секретаріат Трес Діас, 1990

² Відео “Вступ до Трес Діас” було записано після цих подій. Анатолій повідомлює, що Одрі Бендер, член його церкви, яка деякий час була задіяна в роботу Трес Діас, поділилася схожим досвідом церков, які пережили благословіння завдяки участі у Трес Діас. Ми цитуємо відео тому, що це корисно привести подібні свідчення з офіційного джерела Трес Діас.

³ “Представник ПАМР застерігає церкви бути обережними з уїкендами оновлення” Baptist Press, 29 грудня 1999 року; та “Погляд Північних Баптистів на уїкенди духовного оновлення” Baptist Press, 18 січня 2000 року.

⁴ “Ректор”, Трес Діас: Roughkeepsie, NY 1985, стор. 37-40, та “Історія руху Трес Діас” (<http://www.tresdias.org/history.htm>)

⁵ Орієнтація руху Трес Діас (<http://www.tresdias.org/orientat.htm>)

⁶ Орієнтація руху Трес Діас (<http://www.tresdias.org/orientat.htm>)

⁷ Орієнтація руху Трес Діас (<http://www.tresdias.org/orientat.htm>)

⁸ “Ціль Трес Діас та Символ Віри” (Розділ 2.0) Конституція та Статут Трес Діас (<http://www.tresdias.org/constitu.htm>)

⁹ Відео “Вступ до Трес Діас”, Всесвітній Секретаріат Трес Діас, 1990 (Джон МакЛендон)

¹⁰ Відео “Вступ до Трес Діас”, Всесвітній Секретаріат Трес Діас, 1990 (Біллі Хілл)

¹¹ Др. Джері-Анн Галанті, Роздуми про “Промивання мозку”, “Зцілення від культів”, стор. 85

¹² Др. Джері-Анн Галанті, Роздуми про “Промивання мозку”, “Зцілення від культів”, стор. 98

¹³ Др. Пилип Зімбардо та Др. Сюзан Андерсен, Розуміння контролю розуму, “Зцілення від культів”, стор. 107

¹⁴ Відео “Вступ до Трес Діас”, Всесвітній Секретаріат Трес Діас, 1990 (Тоні Вудал)

¹⁵ Др. Джері-Анн Галанті, Роздуми про “Промивання мозку”, “Зцілення від культів”, стор. 100

¹⁶ Др. Пилип Зімбардо та Др. Сюзан Андерсен, Розуміння контролю розуму, “Зцілення від культів”, стор. 106

¹⁷ “Представник ПАМР застерігає церкви бути обережними з уїкендами оновлення” Baptist Press, 29 грудня 1999 року; та “Погляд Північних Баптистів на уїкенди духовного оновлення” Baptist Press, 18 січня 2000 року. Друга стаття більш збалансована. Статті повідомляють, що Північноамериканська Місіонерська Рада (ПАМР) Південної Баптистської Конвенції висунула застереження проти Трес Діас. ПАМР дотримується цього застереження до теперішнього часу, але принаймні один з членів цієї ради відвідав Трес Діас уїкенд та написав особистого листа на підтримку Трес Діас.

Адреса для листів:
 Центр Апологетичних Досліджень
 01001 Київ · а/с В-92
 E-mail: Ukraine@ApolResearch.org
 WEB-сторінка: <http://ApolResearch.org>

Центр Апологетических Исследований
 194044 Санкт-Петербург · а/я 954 · Россия
 E-mail: Russia@ApolResearch.org

Цей матеріал можна розмножувати за умови, що він буде розповсюджуватися безкоштовно.